

УДК: 371.213: 616.89
doi: 10.15330/fcult.44.84-90

Алла Соловей, Мирослава Данилевич Марта
Ярошик, Наталія Стефанишин

СОЦІАЛЬНА ІНТЕГРАЦІЯ УЧНІВ З РОЗЛАДАМИ АУТИЧНОГО СПЕКТРА НА УРОКАХ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Анотація. У контексті модернізації освіти та впровадження принципів інклюзії важливого значення набуває проблема соціалізації учнів з розладами аутичного спектра. Розлади аутичного спектра характеризуються порушеннями у сфері соціальної взаємодії, обмеженою здатністю до спонтанного спілкування та труднощами у встановленні контактів із учасниками освітнього процесу. **Метою** дослідження було визначити ефективні педагогічні умови, засоби й методи соціальної інтеграції учнів 9–10 років з розладами аутичного спектра на уроках фізичної культури в умовах інклюзивного навчання. **Методи дослідження.** Для оцінки рівня соціальної взаємодії та комунікативної поведінки учнів з розладами аутичного спектра (РАС) було використано адаптовану версію методики SRS-2 для вчителя фізичної культури. В змісті занять використовували структуровані рухові активності, альтернативну комунікацію (PECS, візуальні інструкції), вправи в парах і групах. **Результати дослідження** показали покращення соціальної мотивації, комунікації та взаємодії учнів. Запропонована методика сприяє створенню підтримуючого освітнього середовища для дітей з особливими освітніми потребами.

Ключові слова: *інклюзивна освіта, фізичне виховання, соціалізація, учні з розладами аутичного спектра*

Summary. In the context of modernizing the educational system and implementing inclusive education principles, the problem of social integration of students with autism spectrum disorder (ASD) is becoming increasingly relevant. Children with ASD experience persistent difficulties in social communication, exhibit limited spontaneous interaction, and often struggle to establish effective relationships with peers and teachers. These challenges become particularly pronounced during physical education (PE) classes, where cooperative interaction and communication are essential components of participation and success. **The purpose** of this study was to identify and substantiate effective pedagogical conditions, tools, and methods for supporting the social integration of 9–10-year-old students with ASD within inclusive PE lessons. To assess changes in the level of social interaction and communicative behavior, an adapted version of the Social Responsiveness Scale (SRS-2) was employed, specifically designed for use by physical education teachers. The intervention program included structured physical activities, the use of visual supports and alternative communication systems (such as PECS and visual instruction cards), as well as exercises in pairs and small groups aimed at promoting cooperative behavior. Lessons were designed with clear routines, consistent cues, and predictable environments to reduce anxiety and enhance student engagement. **The results** of the study indicated a noticeable improvement in students' social motivation, communicative abilities, and interpersonal interactions. The application of the structured methodology contributed to the creation of a supportive and inclusive learning environment that facilitated the active participation of children with ASD in PE classes. These findings underscore the importance of using specialized teaching strategies that accommodate the specific needs of children with ASD and promote their successful inclusion in school life.

Keywords: *inclusive education, physical education, socialization, students with autism spectrum disorder.*

Постановка проблеми й аналіз результатів останніх досліджень. Протягом останнього десятиліття інклюзивна освіта в Україні стрімко набирає популярності. Вона передбачає навчання дітей з особливими освітніми потребами у звичайних навчальних закладах за місцем проживання – разом із їхніми однолітками без порушень розвитку.

Останніми роками в освітнє середовище дедалі частіше інтегруються діти з розладами аутичного спектра (РАС), що обумовлено зростанням кількості таких дітей у всьому світі, зокрема і в Україні. Це, у свою чергу, висуває нові вимоги до організації інклюзивного навчання в межах закладів загальної середньої освіти, що потребує ретельного підходу як на організаційному, так і на методичному рівнях [1,2].

У контексті модернізації освіти та впровадження принципів інклюзії важливого значення набуває проблема соціалізації учнів з розладами аутичного спектра (РАС). Інклюзивна освіта передбачає створення умов, у яких кожна дитина може реалізувати свій потенціал у спільному освітньому просторі. Особливої уваги

потребують уроки фізичної культури, які, завдяки своїй соціальній та інтерактивній природі, відкривають широкі можливості для розвитку комунікативних і соціальних навичок у дітей з аутизмом.

У сфері інклюзивної освіти здійснено чимало наукових досліджень, зокрема щодо формування стратегії впровадження інклюзивного навчання в Україні [1]. Різні автори розглядали загальні аспекти організації інклюзивної освіти [1,2,3,4]. У наукових працях [3,5,6] досліджено специфіку становлення особистості дітей з порушеннями психофізичного розвитку в інклюзивному середовищі. Також привертають увагу роботи, присвячені розвитку інклюзивної освіти в контексті фізичної культури та аналізу проблем інклюзивного фізичного виховання дітей з особливими освітніми потребами. Аналіз наукових джерел свідчить про значну кількість досліджень [3,6,7], присвячених вивченню особливостей психомоторного та фізичного розвитку дітей з розладами аутичного спектра (РАС) і можливостям їхньої корекції засобами фізичного виховання. У роботі [5] надано рекомендації щодо розвитку психомоторики дітей з аутизмом на уроках фізичної культури. У дослідженні [8] проаналізовано рівень підготовки фахівців фізичної культури до роботи в інклюзивному середовищі загальноосвітніх навчальних закладів. У роботі [7,9] розглянуто проблеми організації та залучення дітей з РАС до спільних занять фізичними вправами в умовах інклюзивного навчання.

Розлади аутичного спектра характеризуються порушеннями у сфері соціальної взаємодії, обмеженою здатністю до спонтанного спілкування та труднощами у встановленні контактів із учасниками освітнього процесу. Ці особливості значно ускладнюють повноцінну участь дітей з РАС у колективних фізкультурних заняттях, що своєю чергою знижує ефективність їхньої соціальної інтеграції. На практиці процес включення таких учнів до загального фізкультурного середовища часто відбувається епізодично, без урахування специфіки їх розвитку та потреб.

Серед проблем, що стримують ефективність соціальної інтеграції, варто виокремити відсутність адаптованих методик, обмежену кількість фахових кадрів, а також недостатній рівень підготовки вчителів до роботи в інклюзивному середовищі [7]. Це створює об'єктивну потребу в науковому аналізі існуючих підходів до організації фізичного виховання учнів з РАС, спрямованого на подолання бар'єрів у соціальній взаємодії.

Відтак, актуальним є дослідження умов, методів і засобів, які сприятимуть ефективній соціальній інтеграції учнів з розладами аутичного спектра в процесі фізичного виховання. Вивчення цього питання дозволить обґрунтувати та запропонувати ефективні практичні моделі педагогічної взаємодії, що забезпечать повноцінну участь таких дітей у колективному житті класу та сприятимуть формуванню позитивного соціального досвіду.

Метою нашого дослідження було: обґрунтувати ефективні педагогічні умови, засоби й методи, що сприяють соціальній інтеграції учнів з розладами аутичного спектра на уроках фізичної культури в умовах інклюзивного навчання.

Методи й організація дослідження: Для досягнення мети дослідження було застосовано комплекс методів, які охоплюють теоретичні, емпіричні та статистичні підходи до вивчення процесу соціальної інтеграції учнів з розладами аутичного спектра (РАС) на уроках фізичної культури: аналіз і синтез науково-методичної літератури, педагогічне спостереження, педагогічний експеримент та методи математичної статистики. Для оцінки рівня соціальної взаємодії та комунікативної поведінки учнів з розладами аутичного спектра (РАС) у контексті інклюзивного навчання було використано адаптовану версію методики SRS-2 (Social Responsiveness Scale – Second Edition) для вчителя фізичної культури, що дозволяє оцінити соціальну залученість учня саме під час рухової активності. Оцінювання проводилося за такими ключовими шкалами: соціальна комунікація (здатність до мовної і невербальної взаємодії);

соціальна мотивація (бажання вступати в контакт з іншими); повторювана або обмежена поведінка (наявність стереотипних дій або фіксацій); здатність розуміти соціальні сигнали (інтерпретація емоцій, жестів, інтонацій); цілеспрямована взаємодія (реакція на інструкції, участь у командних діях). За результатами заповнення анкети будувалося уявлення про сильні сторони та труднощі дитини у сфері соціальної взаємодії, що дозволяло надалі інтерпретувати рівень її залученості в освітній процес під час уроків фізичної культури.

З метою перевірки ефективності запропонованих нами методів та засобів фізичного виховання був проведений педагогічний експеримент, який тривав протягом п'яти місяців. В дослідженні брали участь 11 учнів 9–10-ти років з РАС, які навчаються інклюзивних класах закладів загальної середньої освіти міста Львова.

На основі вивчення та аналізу літературних джерел нами були добрані та обґрунтовані методи та засоби для проведення спільних занять з фізичної культури, які спрямовані на соціальну інтеграцію дітей з РАС.

Було запропоновано застосовувати чітке структурування уроку фізичної культури. Адже, це одне із ключових методів ефективної інтеграції учнів з РАС. Враховуючи труднощі з адаптацією до змін і необхідність у передбачуваності, уроки повинні бути розбиті на чіткі етапи: вступна частина, основна частина, закріплення матеріалу, а також перерви між вправами. Така структура сприяє зменшенню тривожності учнів, дозволяючи їм краще орієнтуватися в перебігу заняття і підтримувати концентрацію уваги протягом всього уроку.

Під час проведення занять застосовувались спеціальні комунікаційні засоби з учнями з РАС. Спеціальні комунікаційні засоби є важливою складовою підтримки учнів з аутизмом у навчальному процесі. Діти з РАС можуть мати труднощі у вербальному спілкуванні, тому застосування альтернативних методів комунікації (мова жестів, комунікаційні карти, технології для візуальної підтримки) є необхідним для забезпечення ефективної взаємодії на уроках фізичної культури. Використовувались візуальні інструменти, такі як картки із зображеннями вправ або відео для демонстрації рухів, що дозволяло дітям краще зрозуміти та запам'ятати інструкції, зменшуючи рівень стресу та невпевненості. Наприклад використовувалась PECS (Picture Exchange Communication System) – система альтернативної і додаткової комунікації, яка спілкуватися за допомогою зображень.

Також використовувались жести та інші засоби для невербальної комунікації, що допомагало дітям повідомляти про свої потреби, емоції та запити. Це жестова комунікація, тактильні сигнали (використовувались обережно, лише за згодою дитини), звукові сигнали, міміка, поведінкові підказки (показ вправи, виконання дії разом з дитиною). Ці засоби допомагають налагодити доступне, чітке та емоційно безпечне спілкування з дитиною з РАС, особливо якщо вона має обмежене мовлення або високу чутливість до вербальних інструкцій.

В організації уроку та виконанні завдань використовувався метод поступового залучення дітей з РАС до роботи в парах, пізніше в малих групах з однолітками. Робота в малих групах є одним із найбільш ефективних методів покращення соціальної взаємодії учнів з аутизмом. У малих групах діти можуть активно взаємодіяти з однолітками, що стимулює розвиток навичок комунікації та співпраці. Це дозволяє учням з РАС поступово адаптуватися до соціальних норм і навчитися взаємодіяти з іншими в контексті фізичної активності. У контексті фізичної культури, такі завдання як командні естафети, міні-ігри або групові вправи дозволяють учням практикувати взаємодію в соціальних ситуаціях. Малі групи сприяють розвитку довіри між учасниками, що знижує соціальну тривожність і дозволяє дітям почуватися більш впевнено.

Серед засобів фізичного виховання ми обирали структуровані фізичні активності, що дають змогу поєднувати розвиток фізичних навичок з соціальною

інтеграцією. Вони відрізняються від вільної гри тим, що мають зрозумілу структуру, передбачуваність і інструкції, що є вкрай важливими для дітей з розладами аутичного спектра. Діяльність, яка передбачає чітко визначені ролі, завдання та правила, дозволяє дітям з РАС уникати непередбачуваних ситуацій, що можуть спричинити стрес чи знижувати їхній рівень комунікації. В заняттях використовувались рольові ігри, смуги перешкод, ігри з використанням ігрового парашуту. Рольові ігри є одним з найбільш доступних та ефективних методів розвитку соціальних навичок у дітей з аутизмом. Вони надають можливість учням перевтілюватися в різні соціальні ролі, що сприяє розвитку емоційної чутливості, здатності до співпереживання та розуміння соціальних норм. Для учнів з аутизмом важливо, щоб рольові ігри були чітко структурованими і передбачуваними, оскільки це знижує рівень стресу та тривожності. Адаптація рольових ігор для дітей з РАС полягає в забезпеченні зрозумілих і стабільних сценаріїв, а також у використанні візуальних підказок та структурованих інструкцій. Важливим елементом є також поступове введення змін у правила гри, щоб діти могли адаптуватися до нових умов без значного стресу. Це дозволяє не тільки підвищити соціальну активність, але й сприяє розвитку навичок комунікації в групових ситуаціях, що є важливим для інтеграції в колектив.

Доріжка перешкод є ефективним засобом для розвитку як фізичних, так і соціальних навичок у дітей з аутизмом. Долання перешкод сприяє розвитку великої та дрібної моторики, координації рухів, а також навичок концентрації та уваги. Важливо, що завдяки своєму структурованому характеру доріжка перешкод дозволяє учням з аутизмом розуміти, що від них очікується на кожному етапі виконання завдання. Для учнів з аутизмом доріжка перешкод повинна бути адаптована таким чином, щоб її елементи були зрозумілими та не викликали надмірного стресу. Використання візуальних підказок і чітких інструкцій дозволяє знизити рівень тривожності та підвищити впевненість учнів. Спільне виконання завдань на доріжці перешкод також сприяє розвитку соціальних навичок, таких як співпраця, взаємодопомога та взаєморозуміння, оскільки учні мають працювати разом для досягнення спільної мети.

Ігровий парашут є інструментом, що ефективно поєднує фізичну активність і розвиток соціальних навичок. В іграх з парашутом учні повинні діяти як команда, щоб виконати завдання, наприклад, підняти парашут вгору одночасно, утримати м'яч на його поверхні або пройти під парашутом, не зачепивши його. Цей процес сприяє розвитку координації рухів, злагодженої роботи в команді та вміння взаємодіяти з іншими учасниками. Ігровий парашут є особливо корисним для учнів з аутизмом, оскільки його використання створює передбачуване і структуроване середовище, де кожен учень знає свою роль і може зосередитись на виконанні конкретного завдання. Використання яскравих кольорів і текстур також стимулює сенсорні відчуття дітей, що дозволяє знизити їхню тривожність і підвищити залученість у процес.

Результати дослідження. Отримані в ході дослідження результати підтвердили ефективність педагогічних впливів, спрямованих на розвиток соціальної та комунікативної взаємодії учнів 9–10-ти років з розладами аутичного спектра (РАС) у процесі фізичного виховання в умовах інклюзивного навчання. Аналіз зміни поведінкових показників до та після експерименту засвідчив помітні позитивні зміни у соціальній поведінці досліджуваної групи.

На початковому етапі експерименту було зафіксовано виражені труднощі у встановленні візуального контакту, ініціації комунікації з однолітками, сприйнятті інструкцій учителя, розумінні невербальних сигналів, а також у залученні до групових форм фізичної активності. Наявні були також прояви стереотипної поведінки та звуженого спектра соціальної взаємодії (табл.1).

Після реалізації розроблених методів та засобів, що враховували потреби учнів з РАС та були спрямовані на розвиток взаємодії, спостерігалось зниження частоти проявів труднощів у більшості показників.

Поведінкові показники учнів 9-10 років з розладами аутичного спектра

№	Поведінковий прояв	До експерименту (M ± SD)	Після експерименту (M ± SD)	Зміна (Δ)
1	Уникає погляду в очі під час звернень або пояснень	2,45 ± 0,52	2,27 ± 0,47	-0,18
2	Із труднощами реагує на вказівки або прохання вчителя	2,72 ± 0,45	2,18 ± 0,60	-0,54
3	Не ініціює контакт або гру з однолітками	3,09 ± 0,38	2,36 ± 0,52	-0,73
4	Із труднощами розуміє жести, міміку або невербальні сигнали	2,27 ± 0,49	2,00 ± 0,45	-0,27
5	Проявляє обмежену ініціативу до участі в командних вправах	3,80 ± 0,41	2,70 ± 0,57	-1,10
6	Повторює однакові рухи або дії без функціональної мети	1,30 ± 0,39	1,27 ± 0,33	-0,03
7	Виявляє надмірну зосередженість на одній вправі або предметі	1,27 ± 0,36	1,09 ± 0,30	-0,18
8	Погано переносять зміну завдань або інструкцій	2,09 ± 0,44	1,72 ± 0,41	-0,37
9	Використовує мову лише в обмеженому наборі ситуацій	1,63 ± 0,33	1,36 ± 0,29	-0,27
10	Труднощі в початку або завершенні взаємодії з іншими дітьми	3,36 ± 0,48	2,63 ± 0,50	-0,73

Аналіз отриманих результатів засвідчив позитивну динаміку в усіх досліджуваних компонентах соціальної взаємодії. Найбільші позитивні зрушення зафіксовано у сфері цілеспрямованої взаємодії (-23,91 %), що свідчить про зростання здатності учнів з РАС долучатися до виконання інструкцій та брати участь у командній діяльності. Значне покращення також відбулося у сфері соціальної комунікації (-22,95 %), що вказує на ефективність застосування альтернативних комунікативних засобів, зокрема PECS та візуальних інструкцій. Зменшення показників у шкалі повторюваної поведінки (-19,59 %) свідчить про зниження частоти проявів стереотипної активності в умовах структурованого та передбачуваного уроку.

Дискусія. Отримані результати дослідження підтверджують ефективність застосування спеціально організованих педагогічних умов для соціальної інтеграції учнів з розладами аутичного спектра (РАС) на уроках фізичної культури. Зокрема, використання структурованих фізичних активностей і альтернативних засобів комунікації (PECS, візуальних інструкцій) сприяло зниженню рівня тривожності учнів та полегшувало розуміння навчального матеріалу, що підтверджує дослідження Т. Скрипника і О. Ковбасюка [5]. Метод поступового залучення до парної та групової роботи дозволив формувати соціальні зв'язки та розвивати навички взаємодії в безпечному середовищі. Як стверджують А. Колупаєва, О. Таранченко [2], позитивні зміни в показниках соціальної мотивації та комунікативної поведінки свідчать про важливість створення передбачуваного і підтримувального освітнього простору. Успішність впроваджених підходів також обумовлена чіткою структурою уроків та врахуванням індивідуальних особливостей дітей з РАС. Однак залишається актуальною проблема підготовки вчителів фізичної культури до роботи в інклюзивному середовищі, зокрема в аспекті розуміння специфіки аутизму [6,7]. Крім того, спостерігається потреба у системній підтримці педагогів через підвищення кваліфікації та забезпечення методичними рекомендаціями. Перспективними є подальші дослідження з вивчення впливу різних видів рухової активності на соціалізацію дітей з РАС. Залучення міждисциплінарної команди фахівців (психологів, логопедів, дефектологів) може підвищити ефективність освітнього процесу. Отже, запропонована модель інтеграції має потенціал для широкого впровадження в практику інклюзивного фізичного виховання.

Висновки: Таким чином, результати дослідження підтвердили важливість інтеграції адаптованих педагогічних підходів у процес фізичного виховання для учнів з розладами аутичного спектра (РАС) в умовах інклюзивного навчання. Результати педагогічного експерименту засвідчили, що застосування структурованих фізичних занять, використання альтернативних засобів комунікації (зокрема PECS, жестів, візуальних інструкцій), поступове залучення учнів до парної та групової роботи, а також впровадження адаптованих ігрових методик (рольові ігри, доріжки перешкод, ігри з парашутом) позитивно впливають на рівень соціальної взаємодії та комунікативної активності дітей з РАС.

Покращення показників за шкалами методики SRS-2 свідчить про підвищення мотивації до соціального контакту, кращу здатність до спілкування та зменшення проявів ізольованої чи стереотипної поведінки в умовах фізкультурної діяльності. Отже, фізичне виховання за умови його правильної організації може стати ефективним засобом соціальної інтеграції учнів з аутизмом.

Подальші дослідження спрямовані на впровадження адаптованих програм спрямованих на покращення соціальної комунікації учнів з РАС та підвищення кваліфікації вчителів фізичної культури щодо роботи в інклюзивному середовищі.

Список використаних джерел

1. Колупаєва А.А. Інклюзивна освіта як трансформаційна стратегія сучасної освітньої політики. Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами. 2010;(7):11-9.
2. Колупаєва А.А., Таранченко О.М. Навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі. Харків: 2019. 304 с.
3. Боднар І, Хамаде А. Вплив авторської програми фізичного виховання на показники фізичної підготовленості школярів з аутизмом. Науковий часопис Нац. пед. ун-ту імені М.П. Драгоманова. Серія 15, Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). 2021;6K(135)21:34-7. DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2020.6K(135).06 DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2020.6K(135).06
4. Кізенко О.М. Фізичне виховання учнів з особливими потребами. Соціальний педагог. 2017;(3):57-9.
5. Скрипник Т.В., Ковбасюк О.В. Уроки фізичної культури для дітей з аутизмом. Фізичне виховання в рідній школі. 2014;(3):18-20.
6. Courchesne V, Meilleur A-AS, Poulin-Lord M-P, Dawson M, Soulières I. Autistic children at risk of being underestimated: school-based pilot study of a strength-informed assessment. Mol Autism. 2015;6(1):1-10.
7. Соловей А, Ярошик М, Данилевич М. Особливості інклюзивного фізичного виховання учнів з розладами аутичного спектра. Phys Cult Sport: Sci Perspect. 2025;1(1):371-8. [https://doi.org/10.31891/pcs.2025.1\(1\).50](https://doi.org/10.31891/pcs.2025.1(1).50)
8. Соловей А, Чепіжак Д. Готовність фахівців з фізичного виховання до роботи в умовах інклюзивного навчання в закладах загальної середньої освіти. Перспективи, проблеми та наявні здобутки розвитку фізичної культури і спорту в Україні. IV Всеукраїнська інтернет-конференція "COLOR OF SCIENCE". Вінниця; 2021. р. 407-10.
9. Дячкіна Х, Соловей А. До проблеми залучення дітей з розладами аутичного спектра до уроків фізичної культури в умовах інклюзивного навчання. Collection of scientific papers «SCIENTIA». 2023 Mar 10;Valencia, Spain. p. 234-5.

References

1. Kolupaeva AA. [Inclusive education as a transformational strategy of modern educational policy]. Aktualni problemy navchannia ta vykhovannia liudei z osoblyvymy potrebamy. 2010;(7):11-9. (in Ukrainian)
2. Kolupaeva AA, Taranchenko OM. [Teaching children with special educational needs in an inclusive environment]. Kharkiv: Ranok; 2019. 304 p. (in Ukrainian)
3. Bodnar I, Khamade A. [The impact of an author's physical education program on physical fitness indicators of schoolchildren with autism]. Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M.P. Drahomanova. Seriya 15, Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoi kultury (fizychna kultura i sport). 2021;6K(135)21:34-7. (in Ukrainian)
4. Kizenko OM. [Physical education of students with special needs]. Sotsialnyi pedahoh. 2017;(3):57-9. (in Ukrainian)
5. Skrypnyk TV, Kovbasiuk OV. [Physical education lessons for children with autism]. Fizychnye vykhovannia v ridnii shkoli. 2014;(3):18-20. (in Ukrainian)
6. Courchesne V, Meilleur A-AS, Poulin-Lord M-P, Dawson M, Soulières I. Autistic children at risk of being underestimated: school-based pilot study of a strength-informed assessment. Mol Autism. 2015;6(1):1-10.

7. Solovey A, Yaroshyk M, Danylevych M. [Features of inclusive physical education of students with autism spectrum disorders]. Phys Cult Sport: Sci Perspect. 2025;1(1):371-8. [https://doi.org/10.31891/pcs.2025.1\(1\).50](https://doi.org/10.31891/pcs.2025.1(1).50)
8. Solovey A, Chepizhak D. [Readiness of physical education specialists to work in inclusive education conditions in general secondary education institutions]. In: Perspektyvy, problemy ta naiavni zdotky rozvytku fizychnoi kultury i sportu v Ukraini. IV Vseukrainska internet-konferentsiia "COLOR OF SCIENCE". Vinnytsia; 2021. p. 407-10. (in Ukrainian).
9. Diachkina Kh, Solovey A. [On the issue of involving children with autism spectrum disorders in physical education lessons under inclusive education conditions]. In: Collection of Scientific Papers "SCIENTIA". 2023 Mar 10; Valencia, Spain. p. 234-5. (in Ukrainian).

Цитування на цю статтю:

Соловей АВ., Данилевич МВ., Ярошик МЯ, Стефанишин НІ. Соціальна інтеграція учнів з розладами аутичного спектра на уроках фізичної культури в умовах інклюзивної освіти. Серія: Фізична культура. 2025 Березень 03; 44: 84-90.

Відомості про авторів

Соловей Алла Валеріївна – кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського
alla_sol@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0001-7247-2320>

Данилевич Мирослава Василівна – доктор педагогічних наук, професор, Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського
mdanylevych@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0002-1285-392X>

Ярошик Марта Ярославівна – кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського
marta.yaroshyk@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0003-2531-6856>

Стефанишин Наталія Ігорівна – старший викладач, Львівський державний університет фізичної культури ім. Івана Боберського
orestsom@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-7174-5582>
